

Aşık olmak iradi bir şey olmadığı halde, Said Nursi niçin aşık olmayı iradi bir şeymiş gibi gösteriyor? Hem aşık olmak günah olmadığı halde Said Nursi'nin haram durumlar için kullandığı "zehirli bal" ifadesini kullanmasını nasıl izah edersiniz?

İnsanın fitratına konulmuş olan duyguları, insanın kökünden söküp atması imkansızdır. Bu sebeple duyguları kökünden söküp atmak yerine, yönünü çevirmek esas olmalıdır.

Üstad'ın ifadesi:

"Muhabbet çendan ihtiyarî değil. Fakat, ihtiyar ile muhabbetin yüzü bir mahbuptan diğer bir mahbuba dönebilir. Meselâ, bir mahbubun çirkinliğini göstermekle, veyahut asıl lââyık-ı muhabbet olan diğer bir mahbuba perde veya âyine olduğunu göstermekle, muhabbetin yüzü mecazî mahbuptan hakikî mahbuba çevrilebilir."(1)

Mesela, düşmanlık hissi insanın fitri bir duygusudur; bu hissın fitrattan sökölüp atılması kabil değildir. Öyle ise bu duygunun yönünü ve yüzünü mümin kardeşlerimize değil, başka taraflara çevirmek gerekir.

Mesela, düşmanlığımızı düşmanlık duygusunun kendisine çevirirsek, yani Üstad'ın ifadesi ile adavete adavet etsek, o duygunun ateşi kendi üstünde söner gider.

İkinci alternatif yön ise büyük düşmanımız olan nefse ve hevaya çevirmektir. Evet ebedi saadetimizin mahvına çalışan nefis ve heva en büyük düşmanımızdır. Öyle ise öfkemizi ve düşmanlığımızı bu düşman üstüne tevcih etmeliyiz.

Üçüncüsü ise, kafirler ve zındıklar çoktur, düşmanlık ateşini onlara çevirip o hissi orada söndürmek gerekir. Böyle üç tane meşru ve tatmin olacağımız yer varken, neden mümin kardeşimize adavet edelim ve günaha girelim, diyerek akli ve nefsi ikna etmeliyiz.

İnsanların karakterleri asla değişmez ama yüzü hakka ve hayra çevrilebilir. Mesela, karakter olarak cimriliğe müsait olan birisinden bu haslet söküp atılamaz, ama bu hasletin yüzü iktisat ve tutumluluğa çevrilebilir. Karakter olarak inadı huy edinmiş bir insandan inadı tamamen kaldırmak imkansızdır, ama inadı hakta sebat ve

devamlılık suretine çevirmek imkan dahilindedir.

Risale-i Nur terbiye metodu olarak karakterini yok et, değiştir tarzını değil, yüzünü ve yönünü değiştir tarzını tatbik ediyor. Bu da fitri olduğu için tesirli ve gerçekçi bir yaklaşım oluyor. Bu konunun detayı [Dokuzuncu Söz](#)'de izah edilmektedir.

Aşk ve muhabbet insanın en köklü ve en esaslı bir duygusudur; bunun da diğerleri gibi tamamen fitrattan sökülüp atılması kabil değildir. Ama bu duyguyu İlahi veya mecazi aşka çevirmek insanın iradesine bakar. İnsan kalbini İlahi aşka yönlendirme fırsatı ve imkanı varken, bunu mecazi aşkların dalgasına terk ediyor ise, bu mesuliyeti gerektiren bir durumdur. Muhabbet etme kabiliyetini Allah kendi zatını ve isimlerini sevmemiz için bize takmıştır, insan suistimal ile bu kabiliyeti mecazi aşklara çeviriyor, öyle ise mesuldür.

Allah, insana kendi cemal ve kemalini sevecek ve fani güzelliklerle tatmin olmayacak genişlikte ve keskinlikte bir kalp vermiştir. İnsanın bu geniş kalbi ancak ebedi ve solmayan bir güzellik ile tatmin olabilir.

Oysa kainatın ve içindeki bütün güzelliklerin üzerinde fena ve fanilik damgası vardır. Sevdiğimiz o güzellik, ya eskir ya pörsür ya da bize karşılık vermez, verse de bizim meftun olduğumuz o güzellik çabuk söner. Demek bize verilen bu kalp o fena ve fani güzellikler için değil, ebedi ve solmayan bir güzelliği sevmek için tahsis edilmiştir.

Biz suiistimal edip Allah'a tahsis edilmiş kalbimizi fani mahlukata tevcih edersek, bunun tokadını hem burada hem ahirette yeriz. Kalbimizdeki bu hastalığı tedavi etmenin yolu ise iman ve tefekkür üzerinde yoğunlaşp o güzellikler üzerinde fanilik damgalarını okuyarak sevgi ve aşkımızı gerçek sahibine tevdi etmektir.

Kainatta **aşka sebep olan üç faktör vardır**. Bunlar **cemal, kemal** ve **ihsandır**. İnsan bu sebeplerden dolayı aşık olur ya da birisini sever. Halbuki kainattaki bütün güzellikler, mükemmellikler, ikram ve ihsanların membaı ve esası Allah'ın isim ve sıfatlarıdır.

Kainattaki bütün güzellikleri toplasak, Allah'ın cemali yanında okyanustan bir damla mesabesinde kalır. Üstelik bu güzellik ebedidir. Öyle ise neden damla ile oyalanıp acı ve elem çekelim, asıl güzelliğe, kaynağına kalbimizi tevcih edip tatmin olmak varken.

Mesela, çok susamış bir adam düşünelim. Ağzı susuzluktan kavrulur bir vaziyette iken, bir baraja rast gelir. Barajın bendinin bu tarafında toprak üzerinde az bir ıslaklık var, ama arkasında ise nezih ve leziz büyük bir gölet var. Şu şaşkın adam kavrulmuş ağzını toprak üzerindeki ıslaklığa dayamış kanmaya çalışıyor. İşte biz de sonsuz güzellik sahibi Allah varken, gidip ıslaklık mesabesinde fani ve adi güzelliklere kalp dudağımızı yapıştırıp kanmaya çalışıyoruz. Üstelik o güzellikler Allah'ın güzelliğinden zaif ve çok perdelerden geçmiş bir sızıntısı konumundalar. Biz

nazarımızı ve kalbimizi o mecazi sevgiliden hakiki sevgiliye, yani Allah'a çevirirsek, hem o beladan kurtuluruz, hem de gerçek güzelliği bulmuş oluruz.

Özet olarak, Allah insana ancak kendi ile meşgul olup onun ile tatmin olabilecek mahiyette bir kalp vermiştir. Bu sebeple kalbin Allah'tan başka şeyler ile meşgul olup onlara aşık olması, zaten doğru olan bir şey değildir. Kalbin fani olan mahluklara aşık olması kalbin manevi bir hastalığıdır, hatta kalbi bir şirktir. Zira Allah, kalbi insana sadece kendisini sevmemiz için tahsis etmiştir. Biz bu tahsise ihanet ederek farklı şeylere aşık olursak, elbette bu Allah katında makbul ve caiz olmaz.

"Kalpler ancak Allah'ın zikriyle tatmin olur."(Rad, 13/28)

ayetinde de ihtar ve ikaz edildiği gibi, insan kalbini tatmin edip doyuracak tek maşuk tek mahub Allah'tır. Bu sebeple kalbimize giren bu kir ve pasları temizleyip, Allah aşkına yanmamız gerekir. Yoksa insanın fani aşklar içinde boğulup imtihanı kaybetme riski çok fazla olur. Hazreti İbrahim (as) gibi **"La uhubbül afilin" (Fani şeyleri sevemeye değmez)** deyip, mecazi aşklardan kalbimizi ve gönlümüzü arındırıp kurtarmalıyız.

"Sabıkan beyan edildiği gibi, ehl-i gaflet ve ehl-i dünya tarzında ve nefis hesabına olan muhabbetlerin, dünyada belâları, elemeleri, meşakkatleri çoktur; safâları, lezzetleri, rahatları azdır. Meselâ şefkat, acz yüzünden elemli bir musibet olur. Muhabbet, firak yüzünden belâlı bir hırkat olur. Lezzet, zeval yüzünden zehirli bir şerbet olur. Âhirette ise, Cenâb-ı Hakkın hesabına olmadıkları için, ya faydasızdır veya azaptır (eğer harama girmişse)."

"Sual: Enbiya ve evliyaya muhabbet nasıl faydasız kalır?"

"Elcevap: Ehl-i teslisin İsâ Aleyhisselâma ve Râfızîlerin Hazret-i Ali Radiyallahu Anha muhabbetleri faydasız kaldığı gibi. Eğer o muhabbetler, Kur'an'ın irşad ettiği tarzda ve Cenâb-ı Hakkın hesabına ve muhabbet-i Rahmân namına olsalar, o zaman hem dünyada, hem âhirette güzel neticeleri var."

"Amma dünyada ise, leziz taamlara, güzel meyvelere muhabbetin, elemsiz bir nimet ve ayn-ı şükür bir lezzettir."

"Nefsine muhabbet ise, ona acımak, terbiye etmek, zararlı hevesattan men etmektir. O vakit nefis sana binmez, seni hevâsına esir etmez. Belki sen nefsine binersin. Onu hevâyâ değil, hüdâyâ sevk edersin."(2)

Özet olarak; mevcudatı Allah hesabına ve onun sanat ve eserleri olduğu için sevmeliyiz ve Allah'a olan muhabbetimize bir vesile ve araç yapmalıyız.

Dipnotlar:

(1) bk. [Sözler, Otuz İkinci Söz, Üçüncü Mevkif.](#)

(2) bk. [a.g.e.,](#)